

UZASADNIENIE

Plan zadań ochronnych dla całego obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, jest dokumentem planistycznym sporządzanym przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony przedmiotów ochrony znajdujących się w jego obrębie (art. 28, ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842)). Dokument ten, opracowany został zgodnie z przepisami ww. ustawy, tj. art. 28 ust. 5, według którego regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Tryb oraz zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych, określony został w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Dokument ten, w myśl art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej gatunków zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt. 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin, dla których wyznaczono obszar.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 i 1238), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

Projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zm.) projekt planu zadań ochronnych, wymaga również uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą oraz zaopiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski, wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206

z 22.7.1992, ze zm.). Zatwierdzony został przez Komisję Europejską 2011/64/UE na mocy decyzji z dnia 10 stycznia 2011 r., przyjmującej czwarty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dz. U. L 33/146 z 8.2.2011.

Plan zadań ochronnych sporządzony został dla całego obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032.

W toku prac nad planem zadań ochronnych, zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony:

- **3150** Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
- **3270** Zalewane muliste brzegi rzek,
- **6430** Ziołorośla górskie (*Adenostylyon alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- **510** Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- **7230** Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze łąk, turzycowisk i mechowisk,
- **91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo - fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*),
- **91T0** Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio - Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano - Pinetum*),
- **3130** Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych za zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto*
- *Nanojuncetea*
- **1617** Starodub łąkowy *Qstercicum palustre*,
- **1337** Bóbr *Castor fiber*,
- **1355** Wydra *Lutra lutra*,
- **1166** Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,
- **1188** Kumak nizinny *Bombina bombina*,
- **5339** Różanka *Rhodeus sericeus amarus*,
- **1149** Koza *Cobitis taenia*,
- **1014** Poczwarówka zawężona *Vertigo angustior*,
- **1016** Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*,
- **1032** Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*,
- **1037** Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*,
- **1060** Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- **4038** Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*,
- **4056** Zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, dokonano oceny stanu gatunków zwierząt oraz zidentyfikowano zagrożenia, istniejące i potencjalne, dla poszczególnych przedmiotów ochrony:

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*. Zagrożenia dla siedliska w obszarze to między innymi: nawożenie, rozwój zabudowy jednorodzinnej oraz letniskowej, wprowadzenie obcych gatunków ryb, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, eutrofizacja.

3270 Zalewane muliste brzegi rzek. Zagrożenia dla siedliska w obszarze to między innymi wkraczanie gatunków obcych geograficznie i modyfikowanie funkcjonowania wód.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylyon alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). Zagrożeniem dla siedliska w obszarze jest wkraczanie gatunków obcych geograficznie.

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*). Zagrożenia dla siedliska w obszarze to między innymi: zmiana sposobu uprawy, brak koszenia, stosowanie nawozów i sukcesja.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. Zagrożenia zidentyfikowane zostaną w trakcie obowiązywania Planu Zadań Ochronnych.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo - fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*). Zagrożenia dla siedliska w obszarze to między innymi rozwój zabudowy jednorodzinnej, letniskowej wycinanie fragmentów lasów pod zabudowę, wkraczanie gatunków obcych geograficznie i gospodarka leśna oraz użytkowanie lasów.

91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio - Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano - Pinetum*). Zagrożenia dla siedliska w obszarze to między innymi gospodarka leśna oraz użytkowanie lasów i wkraczanie gatunków obcych geograficznie.

3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych za zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto - Nanojuncetea*. Zagrożenia zidentyfikowane zostaną w trakcie obowiązywania Planu Zadań Ochronnych.

1617 Starodub łąkowy *Qstericum palustre*. Zagrożenia dla siedliska w obszarze to między innymi zmiana sposobu uprawy, brak koszenia, stosowanie nawozów, zalesianie terenów otwartych i sukcesja.

1337 Bóbr *Castor fiber*. Jako zagrożenie dla gatunku wymienia się między innymi kłusownictwo, śmierć lub uraz w wyniku kolizji, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, pasożytnictwo, zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe).

1355 Wydra *Lutra lutra*. Jako zagrożenie dla gatunku wymienia się między innymi kłusownictwo, śmierć lub uraz w wyniku kolizji, zasypywanie terenu melioracje i osuszanie, pasożytnictwo, zawleczenie choroby, przenoszenie chorób.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*. Jako zagrożenie dla gatunku wymienia się między innymi istniejące drogi twarde, bliskość osad ludzkich, powódzie, zanieczyszczanie wód powierzchniowych, wandalizm.

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*. Jako zagrożenie dla gatunku wymienia się między innymi istniejące drogi twarde, bliskość osad ludzkich, ryzyko wyschnięcia zbiornika, wandalizm, nawożenie, intensyfikacja hodowli ryb i zmiany stosunków wodnych.

5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*. Zagrożenia dla gatunku w obszarze to między innymi rozwój zabudowy jednorodzinnej oraz letniskowej, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, kłusownictwo, antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, dyspersja genetyczna i obce gatunki inwazyjne.

1149 Koza *Cobitis taenia*. Zagrożenia dla gatunku w obszarze to między innymi rozwój zabudowy jednorodzinnej oraz letniskowej, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, kłusownictwo, antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, dyspersja genetyczna i nierodzące gatunki zaborcze.

1014 Poczwarówka zawężona *Vertigo angustior*. Zagrożenia zidentyfikowane zostaną w trakcie obowiązywania Planu Zadań Ochronnych.

1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*. Zagrożenia zidentyfikowane zostaną w trakcie obowiązywania Planu Zadań Ochronnych.

1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*. Zagrożenia dla gatunku w obszarze to między innymi rozwój zabudowy jednorodzinnej oraz letniskowej, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, prace hydrotechniczne np. umacnianie brzegów, bagrowanie.

1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*. Zagrożenia zidentyfikowane zostaną w trakcie obowiązywania Planu Zadań Ochronnych.

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*. Zagrożenia dla gatunku w obszarze to między innymi intensywne koszenie lub intensyfikacja, zmiana sposobu uprawy, brak koszenia oraz wypasu, nawożenie i sukcesja.

4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*. Zagrożenia dla gatunku w obszarze to między innymi intensywne koszenie lub intensyfikacja, zmiana sposobu uprawy, brak koszenia oraz wypasu, nawożenie i sukcesja.

4056 Zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*. Zagrożenia dla gatunku w obszarze to między innymi pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, prace hydrotechniczne, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i sukcesja.

W toku dalszych prac, określone zostały cele oraz działania ochronne, którymi te cele winny zostać osiągnięte w perspektywie 10 lat.

Cele, jakie zostały określone w trakcie prac to między innymi:

3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion. Celem działań ochronnych dla siedliska jest utrzymanie dotychczasowej struktury i funkcji siedliska.

3270 Zalewane muliste brzegi rzek. Cele działań ochronnych dla siedliska będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania.

6430 Ziółorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). Cele działań ochronnych dla siedliska będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*). Cele działań ochronnych dla siedliska będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. Cele działań ochronnych dla siedliska będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo - fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*). Celem działań ochronnych dla siedliska jest zachowanie niezmnieszonej powierzchni siedliska oraz zapewnienie warunków koniecznych do wykształcenia się prawidłowej struktury lasu (między innymi starzenie się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego jego struktury, wzrost ilości martwego drewna).

91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio - Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano - Pinetum*). Celem działań ochronnych dla ww. siedliska jest zachowanie niezmnieszonej powierzchni siedliska oraz zapewnienie warunków koniecznych do wykształcenia się prawidłowej struktury lasu (między innymi rozwoju warstwy porostowej, zwiększonego udziału % porostów, starzenia się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego drzewostanu).

3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto - Nanojuncetea. Cele działań ochronnych dla siedliska będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania.

1617 Starodub łąkowy *Qstercum palustre*. Celem działań ochronnych dla siedliska jest przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu siedliska przez gatunki drzew i krzewów), poprawa warunków świetlnych (ograniczenie rozwoju wysokich bylin i roślin ekspansywnych zacierniających siedlisko, zmniejszenie pokrycia martwej materii organicznej) – poprawa oceny wskaźnika „Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą”, „Wysokie byliny / gatunki ekspansywne – konkurencyjne”, „Grubość wojłoku”, „Miejsca do kiełkowania”, „Wysokość runi”.

1337 Bóbr *Castor fiber*. Celem działań ochronnych jest zachowanie populacji i siedliska gatunku poprzez rozwiązywanie konfliktów związanych ze szkodami wyrządzanymi przez gatunek.

1355 Wydra *Lutra lutra*. Celem działań ochronnych jest zachowanie populacji i siedliska gatunku poprzez rozwiązywanie konfliktów związanych ze szkodami wyrządzanymi przez gatunek.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*. Celem działań ochronnych jest zachowanie stanu aktualnego, a także polepszenie warunków środowiskowych, co ma skutkować zwiększeniem się populacji traszki.

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*. Celem działań ochronnych jest zachowanie stanu aktualnego, a także polepszenie warunków środowiskowych, co ma skutkować zwiększeniem się populacji kumaka.

5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*. Celem działań ochronnych jest udrożnienie cieków dla poprawy możliwości migracji.

1149 Koza *Cobitis taenia*. Celem działań ochronnych jest udrożnienie cieków dla poprawy możliwości migracji.

1014 Poczwarówka zawężona *Vertigo angustior*. Cele działań ochronnych dla gatunku będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania.

1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*. Cele działań ochronnych dla gatunku będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania.

1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*. Celem działań ochronnych jest nie pogorszenie zachowania populacji i siedliska poprzez utrzymanie, monitorowanie stanowiska i ewentualne przeciwdziałanie na pojawiające się zagrożenia.

1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*. Cele działań ochronnych dla gatunku będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania.

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*. Celem działań ochronnych jest zachowanie populacji i siedlisk rozwojowych czerwończyka nieparka poprzez utrzymanie lub przywrócenie koszenia z dostosowaniem zabiegu do fenologii gatunku oraz utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnego wypasu.

4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*. Celem działań ochronnych jest zachowanie populacji i siedlisk rozwojowych czerwończyka fioletka poprzez utrzymanie lub przywrócenie koszenia z dostosowaniem zabiegu do fenologii gatunku oraz utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnego wypasu.

4056 Zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*. Celem działań ochronnych w obszarze Natura 2000 jest nie pogorszenie zachowania populacji i siedliska poprzez utrzymanie, monitorowanie stanowiska i ewentualne przeciwdziałanie na pojawiające się zagrożenia.

Działaniami ochronnymi ustalonymi w trakcie sporządzania projektu planu, służącymi osiągnięciu założonych celów, są następujące zadania:

1. Wyłączenie z gospodarki leśnej (odstąpienie od trzebieży, przebudowy drzewostanów).
2. Prowadzenie zabiegów trzebieży jedynie w I i IV kwartale, czyli po sezonie wegetacyjnym.
3. Rezygnacja z wycinania drzew w ramach prac utrzymaniowych i przeciwpowodziowych za wyjątkiem drzew powodujących zatopy lub zagrażające życiu lub zdrowiu ludzi.
4. Uprzątanie martwego drewna w lesie na siedlisku Śródładowy bór chrobotkowy, rezygnacja z wprowadzania podszytów i podsadzeń produkcyjnych.
5. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno - pasterskie i pasterskie.
6. Rezygnacja ze stosowania nawozów i dosiewania traw.
7. Budowa nowych lub przebudowa istniejących przepławek na stopniach wodnych.
8. Zwiększenie częstotliwości patroli Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej.
9. Połowy badawcze wiosną i jesienią w obrębie przepławek.
10. Wykonanie zbiornika, który podczas wysychania rozlewiska będzie miejscem spływania i kończenia rozwoju przez kijanki kumaków.
11. Wykonanie ekspertyzy, mającej na celu wykrycie dalszych stanowisk gatunków.
12. Monitoring populacji.
13. Monitoring skuteczności działań ochronnych.

Na podstawie analizy dokumentów planistycznych nie sformułowano wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Sporządzenie planu ochrony dla obszaru Natura 2000 nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Granice Obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, przedstawiono w załączniku mapowym oraz opisano w oparciu o punkty wektorowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie PL1992.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska zawartym w piśmie z dnia 9 stycznia 2014 r. znak: DP-074-55/51570/13/KP i z dnia 9 stycznia 2014 r. znak: DP-074-56/52041/13/KP, numerowanie zarządzeń regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, jest praktyką nie mającą oparcia w obowiązujących przepisach prawnych i nie powinno być stosowane. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718), podstawą do ogłoszenia aktu normatywnego lub innego aktu prawnego, jest akt w formie dokumentu elektronicznego, sporządzany w postaci strukturalnych tekstów XML, opatrzony przez upoważniony do wydania aktu organ bezpiecznym podpisem elektronicznym. Celem spełniania przy tworzeniu aktów prawnych wszystkich ustawowych wymogów, został opracowany i wdrożony w życie program Edytor Aktów Prawnych XML, z którego Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zobowiązany jest korzystać. W trakcie prac nad przygotowaniem wersji elektronicznej projektu zarządzenia, okazało się, że program ten nie przewiduje całkowitego zdjęcia numeracji zarządzeń. Dopuszcza on jedynie możliwość wyłączenia wyświetlania numeru aktu prawnego w zakresie ograniczonym wyłącznie do jego tytułu, natomiast nie usuwa on numeru zarządzenia, jaki wyświetlany jest w sporządzonych do niego załącznikach. W takiej sytuacji, niewidoczny w tytule zarządzenia numer jest automatycznie nadawany w kolejnych załącznikach. W konsekwencji otrzymujemy zarządzenie, w którym nie zdjęto jego numeracji, a jedynie w ograniczonym zakresie przedstawiono jej wyświetlanie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zgłosił telefonicznie ten problem w dniu 27 stycznia 2014 r. do ABC PRO, firmy odpowiadającej za jakość techniczną Edytor Aktów Prawnych XML. Zgłoszenie zostało przyjęte i zakwalifikowane, jako błąd programu, w zakresie którego program zostanie poprawiony. Z chwilą, kiedy ABC PRO wyeliminuje ten błąd, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska, zaprzestanie numerowania publikowanych w dzienniku urzędowym zarządzeń.

W ramach opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zapewnił możliwość wszystkim zainteresowanym udziału w pracach, związanych ze sporządzaniem przedmiotowego projektu.

Na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, obwieszczeniem z dnia 6 kwietnia 2012 r. znak: WPN-II.6320.09.2012.JS podał do publicznej wiadomości – w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <http://warszawa.rdos.gov.pl/> – informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032. Zawiadomienie wysłano pocztą i ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organów właściwych w sprawie, a także wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

Następnie, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla wyżej wymienionego obszaru Natura 2000 oraz o możliwości składania uwag i wniosków. Obwieszczenie z dnia 12 grudnia 2012 r., znak: WPN-II.6320.38.2012.JS informujące o przystąpieniu do sporządzania projektu Planu, zostało ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej <http://bip.warszawa.rdos.gov.pl> Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, a także wywieszono na tablicy ogłoszeń w

Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Wydział Spraw Terenowych I w Siedlcach. Ponadto obwieszczenie opublikowano w prasie lokalnej (Nasz Dziennik, dział komunikatów i ogłoszeń). Dodatkowo obwieszczenie zostało przesłane pocztą tradycyjną i elektroniczną do kluczowych instytucji oraz organizacji m. in. urzędów gmin, powiatów, nadleśnictw.

W ramach prac nad sporządzaniem planu zadań ochronnych utworzono Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW), w którego skład weszli przedstawiciele zarówno środowiska naukowego, jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego, jak również powiatowego, przedstawiciele instytucji państwowych takich jak: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, Nadleśnictwa, Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, przedstawiciele lokalnej społeczności, a także pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie zorganizowała trzy spotkania dyskusyjne: 21 maja 2013 r. w siedzibie Nadleśnictwa Łochów, 27 sierpnia 2013 r. w Urzędzie Miasta Węgrów oraz 25 września 2013 r. w siedzibie Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Warszawie, Oddział w Siedlcach. Uczestniczyła w nich następująca liczba osób: I – 21 osób obecnych, II – 27 osób obecnych, III – 20 osób obecnych. Zebrania miały charakter warsztatów, a ich głównym celem było zaprezentowanie zebranym, postępu w pracach nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych oraz przedyskutowanie zapisów, umieszczonych w przedmiotowym dokumencie.

Wyniki poszczególnych etapów prac, w formie szablonu dokumentacji projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, zamieszczono na Platformie Informacyjno - Komunikacyjnej, prowadzonej przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska (pzo.gdos.gov.pl). Zainteresowane osoby, przez cały okres sporządzania projektu Planu, mogły zapoznawać się z bieżącym stanem prac. Ponadto przez cały okres przygotowywania dokumentu istniała możliwość zgłaszania uwag i wniosków do materiałów gromadzonych podczas wykonywania projektu Planu, jednak nie później niż do dnia 23 grudnia 2013 r. Mogły być one składane w formie pisemnej, ustnej podczas spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy, a także za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych projekt zarządzenia, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, został udostępniony na stronie głównej Platformy Informacyjno - Komunikacyjnej (PIK) w zakładce „Dokumenty - Zarządzenia”, pod adresem: <http://pzo.gdos.gov.pl> oraz został wyłożony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

O wyłożeniu projektu zarządzenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował obwieszczeniem z dnia 02 grudnia 2013 r. znak: WPN-II.6320.83.2013.JS, które zostało ogłoszone w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organów właściwych w sprawie, wywieszane na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Wydział Spraw Terenowych I w Siedlcach, zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie pod adresem: <http://warszawa.rdos.gov.pl>, a także opublikowane w prasie lokalnej (Nasz Dziennik).

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu zarządzenia wniosły:

- 1) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa drogą elektroniczną, mailem z dnia 13 grudnia 2013 r. wniosła uwagę, dotyczącą konieczności nieuwzględniania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionej uwagi ustalił, iż przedmiotowa uwaga nie dotyczy zarządzenia

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032. W związku z powyższym, uwagę uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu.

2) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie pismem z dnia 18 grudnia 2013 r. znak: ZO-7025-2/37/2013/8635. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, iż:

- uwagę: „*W myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (§ 3, pkt, 6, lit. f) koszt wszelkich działań wykonywanych w ramach PZO musi być oszacowany. Zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w sprawie opracowania planu zadań ochronnych, za wystarczające uznaje się zamieszczenie szacunków kosztów jedynie w dokumentacji planu. Jednakże dokumentacja projektu planu, nie jest integralną częścią zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, a co za tym idzie, nie jest dokumentem ogólnodostępnym. Jako, że plany zadań ochronnych powinny być oparte na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych, a osiągnięciu tego celu służy między innymi transparentność, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie wnioskuje o zamieszczenie szacunku kosztów realizacji działań ochronnych również w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.*” uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w projekcie planu zadań ochronnych. Wpływ ustalonej planem zadań ochronnych regulacji na sektor finansów i sposób jego finansowania zostaje przedstawiony w sporządzonej do projektu planu zadań ochronnych ocenie skutków regulacji. Ocena skutków regulacji jest częścią uzasadnienia, które w odróżnieniu od projektu zarządzenia, nie podlega procedurze udziału społeczeństwa,

- uwagę: „*W projekcie zarządzenia oraz dokumentacji wskazano lokalizację wydzieleń zarządzanych przez Nadleśnictwo Siedlce, natomiast, w większości wypadków, nie podano numerów działek ewidencyjnych objętych działaniami ochronnymi na gruntach innej własności. Lokalizacje zabiegów precyzują jedynie załączniki nr 11 - 23 do projektu zarządzenia, jednak również i tam nie wskazano numerów działek ewidencyjnych, a wyłącznie poglądowo przedstawiono obszar objęty działaniami ochronnymi. W związku z powyższym RDLP w Warszawie wnioskuje o wskazanie listy działek ewidencyjnych objętych zabiegami ochronnymi. Jedynie odniesienie się do konkretnych lokalizacji, w tym przypadku działek ewidencyjnych, da zainteresowanym stronom możliwość ustosunkowania się do zaproponowanego działania ochronnego. Ponieważ zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska jest aktem prawa miejscowego, powinno wyczerpująco regulować daną materię sprawy, a więc w tym przypadku dawać, stronom zainteresowanym, precyzyjne wskazówki czego dotyczy i w jakim zakresie dotyka ich samych. Nie podając precyzyjnie lokalizacji zabiegu zarządzenie nie spełnia tego podstawowego warunku.*” uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu. Przedstawianie lokalizacji działań ochronnych w postaci kartograficznej jest przedstawieniem bardziej dokładnym i czytelnym, niż przedstawienie tej informacji poprzez wskazanie numerów działek umieszczonych w zarządzeniu. Granice działań ochronnych bardzo często nie pokrywają się z granicami działek ewidencyjnych. W związku z tym uznano, iż przedstawienie lokalizacji działań ochronnych poprzez zobrazowanie ich na mapie jest najlepszym rozwiązaniem,

- uwagę: „*Ze względu na nieprzyjazną redakcję załącznika, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie sugeruje, aby do konkretnego przedmiotu ochrony przyporządkować opisy wszystkich zidentyfikowanych zagrożeń. Zabieg ten ułatwi czytelnikowi zapoznanie się z dokumentem*” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez podzielenie opisów zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony,

- uwagę: „*W przypadku grądów środkowoeuropejskich i subkontynentalnych 9170 oraz łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych 91EO, jako zagrożenie istniejące*

zidentyfikowano ...wycinkę lasu", natomiast w opisie zagrożenia wskazano: „wycinka lasu - potencjalnym zagrożeniem w obrębie Ostoi jest wycinanie fragmentów łęgów pod zabudowę jednorodzinną i lotniskową (...)”. RDLP w Warszawie wnosi o usunięcie niezgodności i preredagowanie zapisu.” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez wykreślenie z opisu zagrożenia słowa „potencjalnym”,

- uwagę: „Jako zagrożenie istniejące wskazano również „gospodarkę leśną i użytkowanie lasów”. W opisie zagrożenia znalazło się stwierdzenie, hodowla i eksploatacja drzewostanów wiąże się z szeregiem zabiegów między innymi: trzebieże, zręby, sztuczne nasadzenia, zrywka drewna. W ich wyniku dochodzi do bezpośredniego niszczenia fitocenozy leśnych. Przede wszystkim objawia się to niewielkim udziałem drzewostanów dojrzewających i dojrzałych, osiągających wiek powyżej 100 lat (...)”. Zapis ten wyraźnie sugeruje, że młody wiek drzewostanów jest wynikiem jedynie prowadzonej gospodarki leśnej, należy jednak zauważyć, że sama specyfika gatunków drzew, tworzących siedliska łęgowe determinuje jego strukturę wiekową. Gatunki takie jak olsza, wierzbka, topola są stosunkowo krótkowieczne i rzadko osiągają wiek powyżej 100 lat, wyjątek stanowi jesion, ale w związku z postępującą chorobą jesionów jego udział w drzewostanach jest niewielki. W związku z powyższym RDLP w Warszawie wnosi o preredagowanie zapisu.” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez preredagowanie zapisu na: „hodowla i eksploatacja drzewostanów wiąże się z szeregiem zabiegów między innymi: trzebieże, zręby, sztuczne nasadzenia, zrywka drewna. W ich wyniku dochodzi do bezpośredniego niszczenia fitocenozy lasów łęgowych.”,

- uwagę: „W opisie zagrożenia K02.01 „zmiana składu gatunkowego ewolucja biocenozy” wskazano, że „obniżenie się poziomu wód gruntowych, brak zalewów i przesuszenie podłoża siedlisk przyrodniczych 91EO i 91FO skutkować będzie brązowieniem (...)”. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie wnosi o usunięcie oczywistej omyłki i preredagowanie zapisu.” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez zamianę słowa brązowieniem na słowo grądowieniem,

- uwagę: „W punkcie dotyczącym siedliska przyrodniczego starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami Nympheion, Potamion 3150, jako zagrożenie potencjalne wskazano „zmiana składu gatunkowego (sukcesja), w jego opisie znalazło się stwierdzenie f, w przypadku siedliska 3150 nastąpi stopniowe wypływanie i lodowacenie zbiorników”. RDLP w Warszawie wnioskuje o usunięcie oczywistej omyłki i preredagowanie zapisu.” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez zamianę słowa lodowacenie na słowo lądowacenie,

- uwagę: „W odniesieniu do czerwończyka nieparka *Lycena dispar* oraz czerwończyka fioletka *Lycena helle*, jako zagrożenie istniejące wskazano „intensywne koszenie lub intensyfikacja” (A03.01). W jego opisie wskazano: „koszenie w trakcie zerwania larw oraz brak pozostawienia powierzchni nieskoszonych (...)”. Ze względu na oczywistą omyłkę RDLP w Warszawie wnosi o preredagowanie zapisu.” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez zamianę słowa zerwania na słowo żerowania,

- uwagę: „W odniesieniu do siedlisk przyrodniczych: zalewane muliste brzegi rzek 3270, ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże 6510, ziołorośla górskie i nadrzeczne 6430 wskazano, że cele działań ochronnych będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania. W przypadku gdy w efekcie uzupełnienia wiedzy, zapadnie decyzja o zmianie PZO, należy zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w formułowaniu zadań ukierunkowanych na ochronę tych siedlisk. „Tradycyjna procedura konsultowania PZO dopuszczała bardzo szeroki udział stron zainteresowanych, podczas planowania działań już w trakcie obowiązywania PZO, wkład ten wydaje się być zagrożony. Mając na uwadze powyższe RDLP w Warszawie wnioskuje o zaproponowanie odpowiedniego schematu postępowania, zabezpieczającego możliwość uczestnictwa w projektowaniu działań ochronnych stronom zainteresowanym. Zapis zapewniający udział stronom zainteresowanym w formułowaniu działań ochronnych powinien znaleźć się w treści zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.” uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w projekcie planu zadań ochronnych. Zgodnie z ustawą z

dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organy administracji właściwe do wydania decyzji lub opracowania projektów dokumentów, w przypadku których przepisy niniejszej ustawy lub innych ustaw wymagają zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa, zapewniają możliwość udziału społeczeństwa odpowiednio przed wydaniem tych decyzji lub ich zmianą oraz przed przyjęciem tych dokumentów lub ich zmianą. W związku z tym w przypadku wprowadzenia zmian do planu zadań ochronnych uwzględniony zostanie udział społeczeństwa,

- uwagę: „W punktach 1, 2 i 3 zaplanowano jako działanie ukierunkowane na ochronę łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych 91EO, łągowych lasów dębowo, wiązowo, jesionowych 91 FO oraz grądów środkowoeuropejskich i subkontynentalnych 9170 wyłączenie z gospodarki leśnej - odstąpienie od trzebieży i przebudowy drzewostanów. Zgodnie z dokumentacją projektu PZO stan większości płatów siedlisk oceniono na U1 - niezadowolający, U2 – zły bądź też ocena stanu zachowania jest nieznana. Za obniżenie oceny odpowiadają między innymi takie parametry jak: inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie, ekspansywne gatunki rodzime w runie, brak naturalnego odnowienia, martwe drewno, pionowa struktura roślinności, wiek drzewostanu. Na tej podstawie należy domniemywać, że w celu poprawy stanu płatów siedlisk należy podjąć działania ochronne, natomiast w projekcie zarządzenia wskazano jedynie wyłączenie z użytkowania. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie zwraca uwagę, że alternatywą dla zaproponowanego całkowitego wyłączenia z gospodarki leśnej mogą być przemyślane i dostosowane do wymagań ekologicznych gatunków uznanych za główne w poszczególnych siedliskach przyrodniczych, zabiegi gospodarcze. W drzewostanach starszych klas wieku można zaproponować stosowanie rębni, które charakteryzują się długim okresem odnowienia i wykorzystują cięcia przypominające naturalny proces tworzenia się luk w drzewostanie. Warto nadmienić, że stosowane w lasach sposoby odnawiania mają źródło w obserwacji naturalnych zjawisk. Poprzez stymulowane przez człowieka odnowienie drzewostanu, w odpowiednim czasie, o odpowiednim składzie gatunkowym (zbliżonym do naturalnych wzorców) unika się mniej lub bardziej gwałtownego rozpadu drzewostanu, chroniąc siedlisko przyrodnicze. Dla zminimalizowania ryzyka gwałtownego rozpadu drzewostanów, stosowane są zabiegi mające na celu wyprzedzenie wydzielania się drzew i kształtowanie stabilności i trwałości lasu. Istotne jest, że naturalne procesy zachodzące w drzewostanie nie zawsze prowadzą do odtworzenia tego samego zbiorowiska będącego przecież przedmiotem ochrony. W celu jeszcze większego zbliżenia struktury odnawianego lasu do naturalnej, można zaproponować pozostawienie kęp starodrzewu do naturalnej śmierci, które będą stanowić miejsce rozwoju gatunków związanych z martwym drewnem lub grubymi drzewami. Mając na uwadze powyższe, RDLP w Warszawie wnosi o ponowną analizę wydzieleni zaproponowanych do wyłączenia z gospodarki leśnej. Dodatkowo wnioskujemy o usunięcie wydzielenia 23k z wykazu lokalizacji przewidzianych do wyłączenia z użytkowania, ponieważ w planie urzędzenia lasu Nadleśnictwa Siedlce takie wydzielenie nie figuruje.” uznano częściowo za pozbawioną racji i w zakresie wyznaczenia wydzieleni zaproponowanych do wyłączenia z gospodarki leśnej i nie znaleziono podstaw do naniesienia zmian. W przypadku powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych, proponowanych do wyłączenia z gospodarki leśnej na okres 10 lat, jako główne czynniki wskazano przede wszystkim lub wyłącznie: mały zapas martwego drewna, brak drzewostanów dojrzałych, mało zróżnicowaną strukturę drzewostanu a nie obce gatunki w runie czy też podszycie. Jednak głównym czynnikiem, który decydował o kwalifikacji płatów, była kombinacja gatunków charakterystycznych i wyróżniających, zwłaszcza runa oraz tendencje rozwojowe fitocenoz leśnych. Zgadzając się z argumentami przedstawionymi przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych w Warszawie, że można w sposób gospodarczy, dobierając odpowiednie zabiegi w pewnym zakresie poprawiać stan siedlisk leśnych. Jednak należy zaznaczyć, że warto jest promować naturalne procesy (aczkolwiek powolne w czasie i nieosiągalne znacząco w okresie dekady) starzenia się i różnicowania drzewostanu oraz wydzielania martwego drewna. W skali zarówno Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie, jak i poszczególnych nadleśnictw

na terenie, których znajduje się obszar Natura 2000, powierzchnia zaproponowana do wyłączenia jest % niewielka, a samo wyłączenie na okres 10 lat obejmuje okres obowiązywania jednego Planu Urządzenia Lasu. Po upływie dekady można zastanowić się i rozważyć, w oparciu o merytoryczne przesłanki, dalsze przedłużenie okresu wyłączenia lub przywrócić planową gospodarkę leśną. W przypadku siedlisk 91F0 i 9170, drzewostan wiodący nie będzie podlegał zabiegom trzebieży w większości płatów (wydzielen), ze względu na wiek drzew. Poza tym część powierzchni wyłączonej z zabiegów wejdzie w skład projektowanego rezerwatu Klimonty. Odnosząc się do kwestii stabilności trwałości lasu warto przypomnieć, że faza terminalna drzewostanu i jego rozpad jest jednym z naturalnych etapów „życia” lasu i jego odnowienia. W polskich lasach mamy bardzo rzadko do czynienia ze starzejącym się drzewostanem, w którym jest szansa na wystąpienie w perspektywie wszystkich stadiów rozkładu martwego drewna, jak również odpowiedniej jego ilości w przeliczeniu na 1 ha lasu. Procesy te obserwuje się jedynie w rezerwach ścisłych. I przeciwnie, procesy regeneracji da się zaobserwować w lasach gospodarczych, niemal w każdym nadleśnictwie. W skali kraju jest to zjawisko rozpowszechnione. Jeśli nawet z przyczyn katastroficznych nastąpi np. masowe wymieranie olszy (osiągnięcie wieku w warunkach doliny Liwca ok. 80 lat, zalanie na skutek działalności bobrów lub podniesienia poziomu wód gruntowych) to niewątpliwie proces jej rozkładu będzie trwał dziesiątkami lat. Oczywiście w pewnym momencie nastąpi regeneracja zbiorowisk roślinności leśnej. Wówczas jak najbardziej wskazane będzie w celach wyraźne zaakcentowanie tego procesu. Aktualnie uwzględniając poszczególne powierzchnie i wyłączając z rozważań przyszły teren rezerwatu Klimonty, nic nie wskazuje aby w okresie 10 lat obowiązywania planu zadań ochronnych do tego typu zjawiska, jakim jest rozpad drzewostanu doszło zwłaszcza w obrębie siedlisk 91F0 i 9170. Uwagę uznano za słuszną w zakresie omyłkowego wpisania wydzielenia 23k. Wydzielenie 23k zostało usunięte z zarządzenia,

- uwagę: *„Wydzielenie 22g zaznaczono na mapie siedlisk jako łęg. Natomiast proponuje się wyłączenie go z użytkowania ze względu na ochronę grądu. Z uwagi na niski wiek drzewostanu, proponujemy poddać go zabiegom hodowlanym.”* uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez przeniesienie wydzielenia 22g do tabeli dotyczącej łęgu wierzbowego, topolowego, olszowego i jesionowego do rubryki - Utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa - Zabiegi trzebieży należy przeprowadzić w I i IV kwartale, czyli po sezonie wegetacyjnym,

- uwagę: *„Wydzielenie 23d jest zbiorowiskiem nie leśnym natomiast na mapie zostało oznaczone jako łęg.”* uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez usunięcie z Załącznika nr 14 szrafu obrazującego łęg w obrębie wydzielenia 23d,

- uwagę: *„W załączniku nr 14 / Mapa Działań Ochronnych ~ Działanie nr 4/ błędnie zakreślono obszar wdrażania działań ochronnych zaplanowanych w pkt 4 załącznika nr 10. Według mapy granica proponowanych działań ochronnych biegnie wzdłuż ściany lasu. Natomiast między rzeką, a ścianą lasu znajdują się grunty Nadleśnictwa Łochów przeznaczone do sukcesji naturalnej. W Zarządzeniu nr 10 Nadleśnictwo Łochów nie jest wymieniane jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych. Należy dodać, że działania ochronne opisane w pkt 4 wskazują terminy wykonywania zabiegów trzebieżowych, taka wskazówka nie może dotyczyć powierzchni przeznaczonych do sukcesji naturalnej.”* uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie, poprzez poprawienie Załącznika nr 14,

3) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 20 grudnia 2013 r. znak: DON-WP.082.1.142.2013.jb. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, iż:

- uwagę dotyczącą numeracji załączników mapowych – *powinny być w jednym załączniku:* uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu. Uzgodnienie projektu planu zadań ochronnych, następuje w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, ze zm.). Zgodnie z wymogiem Wojewody Mazowieckiego, każdy

załącznik mapowy musi stanowić oddzielny załącznik do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie,

- uwagę do Załącznika nr 8 „*Brakuje w zestawieniu siedlisk 3130, 7230 oraz gatunków 1037 Ophiogomphus cecilia, 1014 Vertigo angustior, 1016 Vertigo moulinsiana*” uznano za słuszną i poprawiono dokumentację poprzez dodanie brakujących przedmiotów ochrony do zarządzenia,

- uwagi do Załącznika nr 8, 9 i 10 dotyczące błędnego umieszczenia w zarządzeniu siedlisk 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio - Carpinetum, Tilio - Carpinetum*) oraz 91F0 Łęgowe lasy dębowo – wiązowo - jesionowe (*Ficario - Ulmetum*) i gatunków 1145 Piskorz (*Misgurnus fossilis*) oraz 1130 Boleń (*Aspius aspius*): „*to nie jest przedmiot ochrony obszaru*” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez wykreślenie wyżej wymienionych siedlisk i gatunków,

- uwagi do Załącznika nr 8 dotyczące błędnego określania zagrożeń jako nierodzące gatunki obce „*do zmiany chodzi o inwazyjne gatunki obce*” i „*Powinno być obce gatunki inwazyjne.*” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie wpisując: obce gatunki inwazyjne,

- uwagi do Załącznika nr 8 „*Zastosowany sposób przypisania opisów zagrożeń do grup siedlisk i gatunków jest mało czytelny.*” oraz uwagę „*Niezbyt wiadomo, który opis pasuje do tego zagrożenia*” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez podzielenie opisów zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony,

- uwagę do Załącznika nr 8 „*Które jest istniejące, a które potencjalne*” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie, poprzez pozostawienie jedynie zagrożeń istniejących dla przedmiotu ochrony,

- uwagi do Załącznika nr 9 dotyczące konieczności sprecyzowania zapisów zawartych w zarządzeniu, określających zachowania powierzchni siedliska i wielkości populacji uznano za słuszną. Z uwagi na fakt, iż nie można dokładnie określić wielkości populacji gatunków, dla których wyznaczono za cel zachowanie populacji zrezygnowano z tego zapisu,

- uwagę do Załącznika nr 9 dotyczącą użycia niewłaściwego sformułowania, określającego cele działań ochronnych dla przedmiotów ochrony, w przypadku których niemożliwe było przeprowadzenie badań, uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez zamienienie zapisu „*Będzie można ustalić po dokonaniu oceny stanu zachowania*” na „*Do weryfikacji w trakcie obowiązywania Planu Zadań Ochronnych*”,

- uwagę do Załącznika nr 9 dotyczącą błędnego zapisu w treści zarządzenia, określającego konieczność przeciwdziałania na pojawiające się zagrożenia, uznano częściowo za zasadną w przypadku przedmiotów ochrony, dla których nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych. Jednakże, w przypadku przedmiotów ochrony dla których stwierdzono zagrożenia potencjalne, uwagę uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu. Zapis ten, określa konieczność podjęcia działań w przypadku pojawienia się zagrożeń potencjalnych wymienionych w Załączniku nr 8,

- uwagę do Załącznika nr 9 dotyczącą błędnego określenia celu ogólnego ochrony Staroduba łąkowego, jako zachowanie lub poprawa oceny ogólnej stanu gatunku do oceny właściwej (FV): „*To zachowanie czy poprawa*” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez określenie celu ogólnego jako poprawę oceny ogólnej stanu gatunku do oceny właściwej (FV),

- uwagi do Załącznika nr 10 dotyczące zastosowania podziału na działania obligatoryjne i fakultatywne, uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez rezygnację z tego podziału,

- uwagę do Załącznika nr 10 dotyczącą zbyt ogólnego określenia działań ochronnych dla staroduba łąkowego uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez rozszerzenie opisu działania o zapis: „*Pierwszy pokos powinien być nie wcześniej niż w pierwszej połowie czerwca, drugi we wrześniu. Koszenie powinno odbywać się od środka łąki na zewnątrz lub pasami albo niewielkimi blokami, aby dać możliwość bezpiecznej ucieczki pisklętom*”

i prowadzącym jej rodzicom oraz drobnym ssakom. Wysokość koszenia nie może być niższa niż 10 cm od powierzchni gruntu.” oraz o zapis: „wypas rotacyjny ekstensywny.”,

- uwagę do Załącznika nr 10 dotyczącą konieczności określenia zbiornika, o którym mowa w treści zarządzenia uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez uszczegółowienie informacji o omawianych zbiornikach,

- uwagę do Załącznika nr 10: “Dlaczego nie zaplanowano monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze?” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez zaplanowanie dla poszczególnych przedmiotów ochrony monitoringu stanu ochrony gatunków lub siedlisk,

- uwagę do Załącznika nr 10 dotyczącą umieszczenia w monitoringu traszki grzebieniastej badań nad kumakiem uznano za słuszną i z uwagi na oczywistość błędu poprawiono na: „traszki grzebieniastej”.

Pozostałe uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz.1235; 1238), organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032.

Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

1) Nadleśnictwo Siedlce przesłanym pismem drogą elektroniczną w dniu 23 grudnia 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, iż :

- uwagę do Załącznika nr 9 i 10: *„Przesłany do konsultacji projekt zadań ochronnych dla obszaru Ostoja Nadliwiecka został wykonany w znacznej części na danych historycznych oraz w oparciu o niepełną inwentaryzację siedlisk. Nie zinwentaryzowano np. jednego z najważniejszych i najbogatszych florystycznie siedlisk w tym obszarze, czyli ekstensywnie użytkowanych łąk niżowych i nie przewidziano dla nich żadnych zabiegów ochronnych. Nie zapisano również w Załączniku nr 9 do Zarządzenia żadnego celu działań ochronnych. W załączniku nr 10 do Zarządzenia zapisano tylko, że „należy rozpoznać rozmieszczenie siedliska w obszarze, dokonać analizy fitosocjologicznej, ocenić jego strukturę i stan zachowania. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.”* uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu. Fakt niezinwentaryzowania kilku siedlisk przyrodniczych, a co za tym idzie nie określenie dla nich celów działań ochronnych, wynikał z niemożliwości przeprowadzenia inwentaryzacji siedlisk i ich oceny w związku z wysokim stanem wód Liwca w 2013 r., czyli w terminie w którym prowadzona była inwentaryzacja przedmiotów ochrony obszaru. Przewidziano rozpoznanie rozmieszczenia siedlisk w obszarze, dokonanie analizy fitosocjologicznej, ocenę struktury i stan zachowania. Zaznacza się, iż plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt,

- uwagę do Załącznika nr 8: *„W załączniku nr 8 do Zarządzenia w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka pod Lp. 1 i 2 istnieje niezgodność między wyszczególnionym zagrożeniem a jego opisem. Mianowicie, nie sprecyzowaną bliżej wycinkę lasu określono jako zagrożenie istniejące, a opisano jako*

potencjalne” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez wykreślenie z opisu zagrożenia słowa „potencjalnym”,

- uwagę: *„Określając gospodarkę leśną jako stanowiącą istniejące zagrożenie dla wszystkich „naturowych” siedlisk leśnych jest zdaniem Nadleśnictwa wprowadzaniem w błąd opinii publicznej. Trwale zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna gwarantująca ciągłość lasu i jego wielofunkcyjnej roli, oparta na bardzo dobrej inwentaryzacji zasobów i realizowana ściśle według zatwierdzonego przez ministra PUL jest wielkopowierzchniową formą ochrony przyrody (niektórzy twierdzą, że najlepszą), zapewniającą wszystkim siedliskom najlepszą ochronę zarówno w krótkiej jak i w dłuższej perspektywie czasu. Nie można w ocenie istniejących „tu i teraz” zagrożeń posługiwać się sformułowaniami o charakterze ogólnym, powielanymi wielokrotnie w różnych opracowaniach, odnoszącymi się do gospodarki leśnej w ogólności, bez rzetelnej oceny gospodarki leśnej prowadzonej na danym konkretnym terenie. Przebudowa łęgów i grądów rębniami złożonymi, stosowana powszechnie w Nadleśnictwie Siedlce od lat nie stanowi dla tych siedlisk żadnego zagrożenia, a wręcz przeciwnie. poprzez dostosowanie składów gatunkowych do panującej na tym obszarze mozaiki siedlisk tak realizowana przebudowa zapewnia ich ochronę. W opisie zagrożenia, jakie zdaniem autorów opracowania, stwarza gospodarka leśna zapisano m.in. „W przypadku łęgów, zrąb zupełny stanowi wręcz przerwanie ciągłości ekosystemu leśnego i jego ponowne odradzanie. Wielokrotność tego procesu objawia się odtwarzaniem łęgu za każdym razem gorszego jakościowo pod względem przyrodniczym”. Zdaniem Nadleśnictwa jest to stwierdzenie bezpodstawne i nieprawdziwe. Podobnie, cały wywód dotyczący rzekomej szkodliwości gospodarki leśnej na siedliska przyrodnicze jest co najmniej dyskusyjny a w wielu przypadkach, np. przebudowy drzewostanów na zgodne z siedliskami przyrodniczymi w ramach zwyczajnej gospodarki leśnej, nieprawdziwy. Takie same zabiegi jak rębnie stosowane w gospodarce leśnej, planowane i wykonywane w ramach planów ochrony różnych form ochrony przyrody (rezerwatów, parków, obszarów „naturowych”) nazywane są zabiegami ochronnymi. Dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do siedlisk jest bardzo ważnym i potrzebnym zabiegiem ochronnym, mimo że jest dokonywane sztucznie przez stosowanie różnego rodzaju rębni. Nie możemy pozbawiać się tej możliwości wyłączając z użytkowania obszary o dużej niezgodności drzewostanów z siedliskiem jak np. oddz. 22f, 23a, czy 28a.”* uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu. Zgodnie z wytycznymi znajdującymi się w załączniku nr 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, gospodarka leśna wymieniona jest jako jedno z zagrożeń. Oczywiście należy zgodzić się z stwierdzeniem, iż gospodarka leśna nie jest w wielu przypadkach zagrożeniem dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. Plany Urządzenia Lasu, dla których zostanie w przyszłości sporządzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko pozwolą uwzględnić istniejące i potencjalne zagrożenia,

- uwagę: *„W wydzieleniach 23a i 26a powinny być zaplanowane zabiegi o charakterze trzebieżowym nastawione na usuwanie gatunków niezgodnych z siedliskiem i popieranie gatunków grądowych (oddz. 26a to też grąd a nie łęg)”* uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu. Wydzielenie 26a stanowi łęg, co zostało stwierdzone również w trakcie powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej przez Nadleśnictwo Siedlce. Na wydzieleniu tym obserwuje się procesy grądowienia. Promowanie zgodnie z propozycją nadleśnictwa gatunków grądowych w drzewostanie oznacza eliminację olszy,

- uwagę: *„Drzewostan w wydzieleniu 22f powinien być poddany przebudowie w postaci rębni złożonej, a w oddz. 31 c powinna być prowadzona dalsza przebudowa a nie trzebież. Obecny, prawie w 100 % drzewostan sosnowy na siedlisku grądowym jest dopiero po pierwszym etapie rębni IMB.”* uznano za nieaktualną z powodu uwzględnienia uwagi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i dokonaniu usunięcia z projektu planu zadań ochronnych siedliska grądów,

- uwagę: „Wydzielenie 22 i zaplanowano do wyłączenia z gospodarki leśnej bez żadnego uzasadnienia (to nie jest siedlisko naturalne), być może również oddz. 20f, którego nie ma na mapie siedlisk chronionych?” uznano za nieaktualną z powodu uwzględnienia uwagi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i dokonaniu usunięcia z projektu planu zadań ochronnych siedliska grądów,

- uwagę: „Wydzielenie 23k nie istnieje” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez usunięcie wydzielenia 23k z zarządzenia,

- uwagę: „Wydzielenie 23j powtarza się w dwóch płatach łągów (77 i 78) i jest to siedlisko najbardziej zbliżone do olsu” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez usunięcie wydzielenia 23j z płatu łągu nr 78. W wydzieleniu tym mamy do czynienia z łągiem reprezentującym podzespół *Fraxino-Alnetum ranunculetosum*, który charakteryzuje się udziałem gatunków olsowych, a nawet szuwarowych. Licznie występuje tu również jaskier rozłogowy i knieć,

- uwagę: „Wydzielenie 22g na mapie siedlisk zaznaczono jako łąg a proponuje się wyłącznie go z użytkowania ze względu na ochronę grądu, zdaniem Nadleśnictwa ze względu na niski wiek (46lat) drzewostan tam rosnący powinien być poddany normalnym zabiegom pielęgnacyjnym.” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez przeniesienie wydzielenia 22g do tabeli dotyczącej łągu wierzbowego, topolowego, olszowego i jesionowego do rubryki - Utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa - Zabiegi trzebieży należy przeprowadzić w I i IV kwartale, czyli po sezonie wegetacyjnym,

- uwagę: „Wydzielenie 23d jest zbiorowiskiem nieleśnym (szuwar trzcinowy i zarośla łąkowe wycięte w ostatnim czasie przez bobry, a na mapie siedlisk jest zaznaczone jako łąg” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez usunięcie z Załącznika nr 14 szrafu obrazującego łąg w obrębie wydzielenia 23d,

- uwagę: „Drzewostany w wydzieleniach 23c, 26b,26l,30a,30d ze względu na młody wiek nie powinny być wyłączone z gospodarki leśnej tylko poddane normalnym zabiegom pielęgnacyjnym stabilizującym.” uznano częściowo za zasadną, a częściowo za pozbawioną racji. W przypadku wydzieleń 23c, 26b i 26l uwagę uznano za zasadną i poprawiono zarządzenie poprzez przeniesienie wydzieleń z działania odstąpienie od gospodarki leśnej do działania utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa. Pozwoli to wprowadzić na terenie przedmiotowych wydzieleń pewnych działań pielęgnacyjnych. W przypadku wydzieleń 30a i 30d, uwagę uznano za pozbawioną racji. Zadania ochronne zostaną dokładnie określone na etapie ustanawiania terenu przyszłego rezerwatu przyrody, planowanego do utworzenia na tym terenie,

- uwagę: „Nie mając danych inwentaryzacji fitosocjologicznej nadleśnictwo nie może się szczegółowo odnieść do klasyfikacji siedlisk, niemniej jednak naszym zdaniem siedliska w wydzieleniach 18f, 20d (część wydzielenia, ok. 30m od Gopła),20g, 22c,23c,24b są w znacznej części olsami. Wyłączenie z gospodarki leśnej olsów nie znajduje uzasadnienia potrzebą ochrony siedlisk naturalnych,” uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu. Na terenie kompleksu leśnego powszechnie zwanego Klimonty obejmującego wymienione wydzielienia dochodzi do cyklicznych fluktuacji powierzchni olsowych i łągowych co jest procesem naturalnym. Zmniejszenie się arealu łągów na korzyść fitocenoz olsowych nie należy traktować jako zagrożenia ani czynnika wpływającego na ocenę stan zachowania i funkcji siedliska *91E0. Jest to efekt działalności bobrów (zalanie) oraz wysokiego poziomu wód gruntowych (między innymi podtopienie, przybory wody w stawach). Ponadto mamy tu do czynienia z łągiem reprezentującym podzespół *Fraxino - Alnetum ranunculetosum*, który charakteryzuje się udziałem gatunków olsowych, a nawet szuwarowych. Ich udział ilościowy i jakościowy jest zmienny w zależności od warunków hydrologicznych panujący w kolejnych latach. Należy zaznaczyć, że w wyniku przeprowadzonej przez Nadleśnictwo Siedlce powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w 2007 w wydzieleniach 20g, 22c i 23c również

stwierdzono siedlisko 91E0 i takie informacje zawarte są w bazie danych Lasów Państwowych,

- uwagę: „*Mapa działań (działanie 1, załącznik nr 11) jest niezgodna z opisem obszaru wdrażania (załącznik nr 10).*” uznano za nieaktualną z powodu uwzględnienia uwagi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i dokonaniu usunięcia z projektu planu zadań ochronnych siedliska grądów,

- uwagę: „*Wydzielenie 24a ujęte w załączniku nr 13 do wyłączenia z gospodarki leśnej nie zostało wymienione w działaniach ochronnych (załącznik nr 10).*” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez dodanie wydzielenia 24a do rubryki z działaniami ochronnymi „*Wyłączenie z gospodarki leśnej - Odstąpienie od trzebieży, przebudowy drzewostanów*”,

- uwagę: „*W opisie zagrożenia K02.01 napisano „obniżenie się poziomu wód gruntowych, brak zalewów i przesuszenie podłoża siedlisk przyrodniczych 91E0 i 91F0 skutkować będzie brązowieniem.” (?)*” uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez zamianę słowa brązowieniem na słowo grądowieniem,

- uwagę: „*Wyłączanie kolejnych obszarów z gospodarki leśnej nie może być traktowane jako powszechny skuteczny zabieg ochronny siedlisk przyrodniczych, bowiem długotrwały brak możliwości reakcji zarządzającego (właściciela) na zmieniające się warunki w terenie może przynieść więcej szkody niż pożytku. Czy np. ekstensywna gospodarka leśna prowadzona przez wielu prywatnych właścicieli lasów, polegająca na tym, że incydentalnie, raz na kilka lat właściciel lasu wytnie w łęgu jedno lub kilka drzew, również stanowi tak ogromne zagrożenie dla tego siedliska, że trzeba ten las wyłączyć z użytkowania? Zdaniem Nadleśnictwa w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dyrektywy Siedliskowej powinno się określić jak powinna być prowadzona gospodarka leśna, aby pogodzić jej wymogi z potrzebami ochrony siedlisk a nie zakazywać jej prowadzenia w ogóle.*” uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w projekcie planu zadań ochronnych. W przypadku powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych proponowanych do wyłączenia z gospodarki leśnej na okres 10 lat, jako główne czynniki wskazano przede wszystkim lub wyłącznie: mały zapas martwego drewna, brak drzewostanów dojrzałych, mało zróżnicowaną strukturę drzewostanu a nie obce gatunki w runie czy też podszycie. Jednak głównym czynnikiem, który decydował o kwalifikacji płatów była kombinacja gatunków charakterystycznych i wyróżniających, zwłaszcza runa oraz tendencje rozwojowe fitocenozy leśnych. W skali zarówno Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowy w Warszawie, jak i poszczególnych nadleśnictw, na terenie których znajduje się obszar Natura 2000 powierzchnia zaproponowana do wyłączenia jest % niewielka, a samo wyłączenie na okres 10 lat obejmuje okres obowiązywania jednego Planu Urządzenia Lasu. Po upływie dekady można zastanowić się i rozważyć, w oparciu o merytoryczne przesłanki, dalsze przedłużenie okresu wyłączenia lub przywrócić planową gospodarkę leśną. W przypadku siedlisk 91F0 i 9170, drzewostan wiodący nie będzie podlegał w większości płatów (wydzielen) ze względu na wiek drzew zabiegom trzebieży. Poza tym część powierzchni wyłączonej z zabiegów wejdzie w skład projektowanego rezerwatu Klimonty.

Uwaga „*W dokumentacji planu ochrony w module C zapisano utworzenie rezerwatu w oddz. 20,22,23,26,29 i 30 - jest to niezgodne z ustaleniami na gruncie między przedstawicielami RDOŚ w Warszawie, RDLP w Warszawie, Nadleśnictwem Siedlce i p. M. Falkowskim. Rezerwaty miały być utworzone w oddz.24(ze względu na kumaka) oraz w oddz. 27(ze względu na mozaikę siedlisk łęgowych i olsów).*” odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz.1235; 1238), organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych

organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032.

Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych, została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

1) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie pismem z dnia 23 grudnia 2013 r. znak: ZKP-400/294/13. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, iż:

- uwagę: *„Informujemy, że zapis art. 36 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2009.151.1220 z późn. zm.) mówi, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka a także amatorski połów ryb jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.”* uznano za zgodną z obowiązującym prawem. Projekt planu zadań ochronnych, nie narusza ustaleń zawartych w art. 36 ustawy o ochronie przyrody,

- uwagę: *„Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 związanych z dolinami rzecznyymi, których obszary zostały szczegółowo określone współrzędnymi geograficznymi i numerami działek, należy uzupełnić o kilometraż odcinków rzek wraz z podaniem nazwy administratorów. Opisowe określenie obszarów dolinowych od miejscowości do miejscowości jest mało precyzyjne, natomiast określenie od km do km rzeki zwiększa dokładność lokalizacji.”* uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w projekcie planu zadań ochronnych. Lokalizację działań ochronnych przedstawiono poprzez zobrazowanie ich w formie kartograficznej (poligony). Sposób taki został uznany za najbardziej czytelny i dokładny. Forma taka jest zgodna z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 oraz z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000,

- uwagę: *„Oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego następuje na podstawie umowy zawartej na okres nie krótszy niż 10 lat - w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych użytkownik rybacki może ulec zmianie. W związku z powyższym jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych należy wskazać „użytkownika rybackiego”, zamiast wymieniać konkretnego, aktualnego użytkownika rybackiego.”* uznano za pozbawioną racji i nie znaleziono podstaw do naniesienia w tym zakresie zmian w zarządzeniu. Uwaga ta nie dotyczy zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032,

- uwagę: *„Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania ochronnego „Poprawa możliwości migracji – budowa nowych lub przebudowa istniejących przepławek na stopniach wodnych” został wskazany RZGW w Warszawie – część wymienionych obiektów nie jest administrowana przez RZGW w Warszawie.”* Uznano za słuszną i poprawiono zarządzenie poprzez dodanie zapisu „lub Właściciele gruntu”.

Pozostałe uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz.1235; 1238), organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust. 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą załączenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032.

Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Projekt planu zadań ochronnych został uzgodniony przez:

- Regionalną Radę Ochrony Przyrody w trybie art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – w dniu 17 grudnia 2013 r.;
- Wojewodę Mazowieckiego w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) – pismo z dnia 31 stycznia 2014r. znak: LEX-III.0521.2.12.2014.LK.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. Art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, 628 i 842).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 i 1238), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu;
- 3) w związku z art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 1 500 000 zł (słownie: milion pięćset tysięcy złotych) w przeciągu 10 lat obowiązywania planu zadań ochronnych. W związku ze znacznym pokrywaniem się obszarów Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 oraz Dolina Liwca PLB140002, część działań ochronnych została zaprojektowana tak, aby ich realizacja służyła osiągnięciu celów ochrony obu ww. obszarów Natura 2000. W konsekwencji część działań zaprojektowanych w przedmiotowym planie zadań ochronnych zostanie sfinansowana w ramach planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca. Skutki finansowe wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie zadań ochronnych, których koszty mogą być finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, 938, 1646);
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 10 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na

funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej.